

Terénní výuka

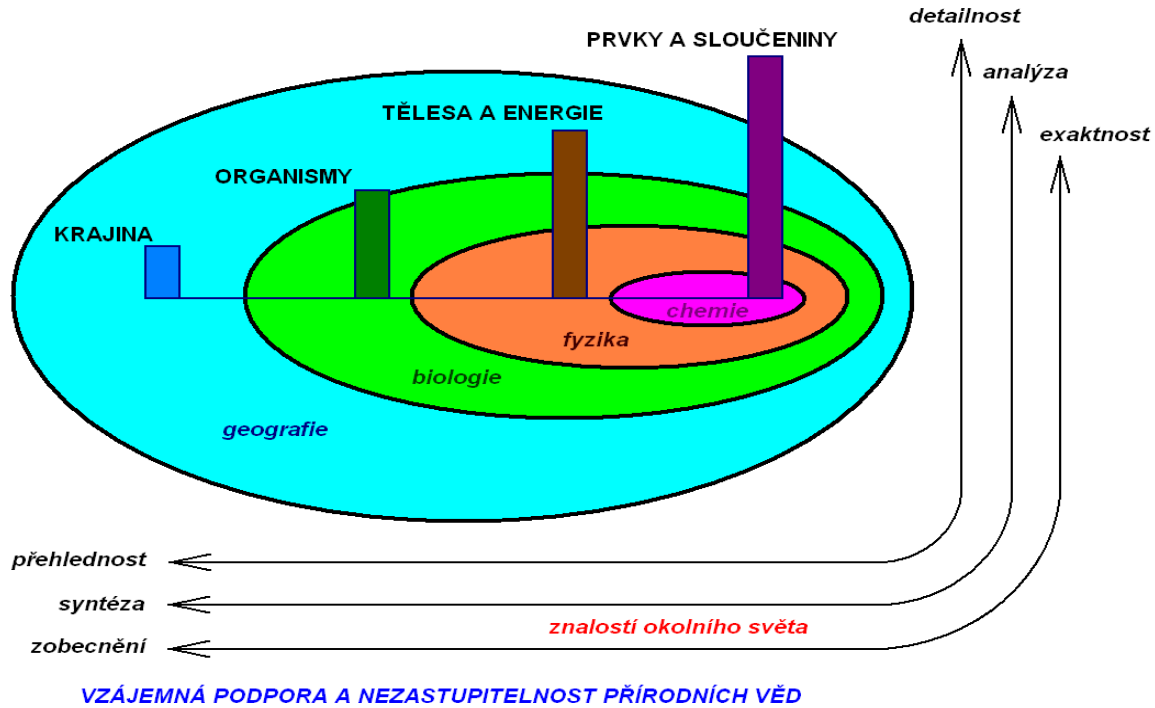
- *Terénní výuka je komplexní výuková forma, která v sobě zahrnuje progresivní výukové metody (pokus, laboratorní činnosti, krátkodobé a dlouhodobé pozorování, projektová metoda, kooperativní metody, metody zážitkové pedagogiky...) a různé organizační formy výuky (vycházka, terénní cvičení, exkurze, tématické školní výlety – expedice...). Těžiště této výukové formy spočívá v práci v terénu – především mimo školu.*

Terénní výuka

Terénní výuka je velmi specifická:

- vyžaduje spoustu času na přípravu;
- je náročná jak pro žáky tak pro učitele;
- vyžaduje dokonalé plánování, přípravu pomůcek a metodických materiálů;
- zahrnuje výběr míst pro krátkodobou a dlouhodobou terénní výuku a zpracování jejich charakteristik;
- je náročná i z finančního hlediska;
- je nutné dodržovat bezpečnostní hlediska;
- má výrazný integrační charakter;
- pěstuje u žáků různé druhy dovedností.

Integrace a terénní výuka

Terénní výuka

Z hlediska časového ji můžeme dělit na:

1. Krátkodobou – probíhá ve škole a v okolí školy, na školním pozemku, který je pro terénní výuku upravený – meteorologická budka, místní poledník, pískoviště pro modelování, arboretum, geopark atd. Její délka je 1-2 vyučovací hodiny.
2. Středně dlouhou – vycházky do okolí školy, exkurze, návštěva muzea, planetária – obvykle trvá celý vyučovací den.
3. Dlouhodobou – vícedenní školní výlety, škola v přírodě atd.

Terénní výuka

Z hlediska krajiny, ve které probíhá jde o výuku:

A.

- V přírodní krajině více či méně pozměněné.
- V kulturní krajině silněji či slaběji využívané.
- V silně pozměněné krajině.

B.

- V městské krajině.
- Ve venkovské krajině.

Terénní výuka

Z hlediska vedení terénní výuky jde o výuku kterou:

- Připravují a vedou žáci.
- Připravují společně s učitelem a vedou žáci.
- Připravuje a vede učitel.

Terénní výuka

Terénní výuka může být zaměřena :

1. Na seznámení a upevnění vztahů mezi žáky či studenty – adaptační kurzy.
2. Na podporu různých pohybových aktivit – letní a zimní kurzy.
3. Na práci v terénu výzkumnými metodami jednotlivých oborů.
4. Na práci v terénu mezioborově.

Terénní výuka

Všechny výše uvedené formy terénní výuky mají některé společné rysy:

1. Probíhají mimo tradiční prostředí školy.
2. Mají velmi silný afektivní charakter.
3. Probíhají v určité oblasti, která je svým vzhledem a vlastnostmi odlišná.
4. Používají se při nich podobné dovednosti.

Vytváření metodických materiálů

Geografie a terénní výuka

A. Stanovení cílů terénní výuky (objectives):

- Uvědomění si a porozumění pojmu poloha, místo a prostor – každé místo na Zemi má svoje specifické přírodní a kulturní podmínky a prošlo svým osobitým vývojem.
- Dovednosti, které vedou k tomuto cíli jsou popsány níže.
- Postoje – vytváření vztahu ke krajině a k odpovědnosti současné generace za stav životního prostředí pro další život lidí na této planetě.

Tyto cíle předpokládají:

1. Naučit se zpracovat geografickou charakteristiku malé oblasti.
  2. Používat geografické dovednosti při práci v terénu mezi něž patří:
    - práce s buzolou a různými druhy map, leteckých snímků a ortofotomap;
    - zakreslování různých situací do základních map 1:10 000;
    - vytváření výškového profilu a délky trasy z turistických map;
    - zakreslování trasy do tématických map a konfrontace se skutečností;
    - vytváření a popis panoramatického náčrtu;
    - porovnávání změn v krajině pomocí historických a současných leteckých snímků a konfrontace se skutečností;
    - sledování změn počasí;
    - vytváření fotodokumentace;
    - práce s přírodním materiálem.
  3. Nalézat vhodné činnosti, při kterých si studenti výše uvedené dovednosti procvičí.
- K naplnění cílů je třeba vytvářet pracovní listy, které odpovídají věkovému stupni žáků či studentů – viz příklady.

Terénní výuka vyžaduje především
„ODVAHU UČITELE“